

*Wateroverlast, toeval of niet, maar in de afgelopen vier maanden kregen enkele grafische musea er mee af te rekenen. Het trieste relaas van deze ellende vind je in het hoofdartikel van deze maand. De enthousiaste jongerendichters van 'Collectief Dichterbij' werkten afgelopen maand hun eerste dichtbundel af. Verder zijn de openingsweekends voor 2009 en 2010 vastgelegd met drie extra weekends per jaar.*

## Een terugblik naar de negentiende eeuw...

### Wateroverlast, een reëel gevaar?

Donderdag 7 augustus rond 19 uur kreeg Turnhout heel wat water te verwerken. De hemelsluizen gingen open en al snel zorgde dit voor problemen. Enkele straten liepen onder water, brandweerlui hadden hun handen vol om ondergelopen kelders leeg te pompen en de Ring rond Turnhout watervrij te maken.

Ook de Historische Drukkerij kampte met wateroverlast. De straatrolering kon de enorme hoeveelheid water niet verwerkt krijgen. De regenwaterput, die zich onder het museumgedeelte bevindt, kon daardoor zijn overtollige water niet kwijt. Om een niveauverschil op te vangen is de vloer lichtjes schuin gelegd. Hierdoor stroomde het water dat tussen de betonnen fundering en de houten vloer terecht kwam naar de straatkant en zette de inkomruimte, en later ook het woongedeelte onder water. Nu, na de grote schoonmaak blijft het afwachten in hoeverre de houten vloer schade heeft geleden. Ogenscheinlijk lijkt dit mee te vallen en rest er enkel nog de anekdote...

### Loopt het altijd wel zo goed af?

Niet enkel de Historische Drukkerij heeft te kampen met wateroverlast... In mei van dit jaar moest het Steendrukmuseum in Valkenswaard (Nederland) voor korte tijd de deuren sluiten om een derde van het houten vloeroppervlak te vernieuwen. Dit was nodig na een lekkage die was ontstaan in het werkatelier. Het water stroomde zo het museumgedeelte binnen en de houten vloer raakte onherstelbaar beschadigd. Machines moesten worden verplaatst en de vloer uitgebroken.



Reparatiewerken in het Steendrukmuseum, Valkenswaard

Ook het drukkerijmuseum in Meppel (Nederland) kan meespreken over waterschade. Hier is de benaming 'waterramp' misschien eerder van toepassing. Het drukkerijmuseum is gelegen in een prachtig pand, verdeeld over twee verdiepingen en gelijkvloers. Op de bovenste verdieping is een klein kamertje waar men polymeerclichés maakt. Hiervoor is water nodig. Je raadt het al, de kraan bleef open staan waardoor de bovenste verdieping onder stroomde. We schrijven dinsdag 15 juli. Twaalf uur lang bleef het water lopen met desastreuze gevolgen. Alsof het nog niet genoeg was sijpelde het water door de houten vloer naar de onderliggende verdieping. Machines en gereedschappen kwamen hierdoor in de regen te staan en liepen ernstige schade op. Een oppervlakkige schoonmaakbeurt is niet

### Collectief Dichterbij

Zaterdag 26 juli kwamen enkele leden van de enthousiaste jongerendichtersgroep 'Collectief Dichterbij' hun eerste bundel afwerken in de Historische Drukkerij. Alles was voorbereid om dit op één namiddag gerealiseerd te krijgen. Het interieur werd gekopieerd, de kaft en wikkel gedrukt op de handdegelpers 'La Modeste'. Vanaf deze fase was het aan hen om de bundel af te werken.



Een gezellige namiddag met tussendoor spontane voordrachten van gedichten en het bezoek van een persfotografe om deze eerste bundel te promoten. Een lekker ijsje zorgde voor de nodige afkoeling op deze zwoele dag. Na enkele uren konden de enthousiastelingen huiswaarts keren met 150 afgewerkte dichtbundels, klaar om hun talenten te verspreiden.



Interesse in dit 32-pagina's tellende debuut? Voor slechts 3 euro kan je deze dichtbundel aanschaffen via de Historische Drukkerij of rechtstreeks bij het dichterscollectief via hun website: [www.myspace.com/collectiefdichterbij](http://www.myspace.com/collectiefdichterbij)

voldoende om de dieperliggende blankmetalen delen van de machines roestvrij te houden. Zo liep de Monotype gietmachine ernstige waterschade op. Deze uiterst precieze machine bevat enorm veel kleine onderdelen die geen roest dulden. De machine wordt hiermee onbruikbaar. De Typograph zetmachine onderging hetzelfde lot. Kortom, rampzalig! Het zal nog vele maanden vragen om de schade ongedaan te maken.

Maar is de ellende voor het drukkerijmuseum in Meppel hiermee verteld? Nee, nog niet. Ook deze eerste verdieping, waar onder andere de zetmachines staan, heeft een houten vloer. Het water zag daar dus ook kans om verder door te sijpelen en belandde op het gelijkvloers, waar de museumwinkel en de boekbinderij ondergebracht zijn. Allerhande papier en gereedschap kregen water over zich heen, maar erger nog: ook de boeken die op dat ogenblik gerestaureerd of ingebonden werden liepen onherstelbare schade op.

Onder de abonnees van deze nieuwsbrief zitten nog enkele specialisten van Monotype-zetmachines, grafische machines en drukpersen. Ik wil dan ook een oproep doen aan hen. Meppel heeft jullie hulp nodig. De Monotype moet volledig gedemonteerd en schoongemaakt worden, enkele andere machines vragen soortgelijke behandeling. Het hokjesdenken moet nu maar eens voorgoed afgelopen zijn. Daar waar hulp kan geboden worden is het ieders verdomde plicht de kennis die binnen de verschillende drukkerijmusea zit niet enkel voor zichzelf te gebruiken maar in te zetten waar het nodig blijkt. En dat is elk van ons verplicht, tot behoud van het grafische erfgoed!

Ondertussen is de houten vloer van de benedenverdieping vervangen, en de grootste, oppervlakkige schade opgeruimd. Het museum kon hierdoor weer opengesteld worden voor het publiek. Toch blijft er nog heel wat werk over. De kromgetrokken houten vloeren van de eerste en tweede verdieping zullen vermoedelijk niet vervangen worden.

### Turnhout door Nederlandse ogen



Woensdag 13 augustus werd het wandelboekje 'Turnhout door Nederlandse ogen' voorgesteld aan de pers. Nederlander Felix van de Laar schreef de tekst en werd hiervoor bijgestaan door stadsgids Gib Van der Celen. Doorheen de wandeling sta je er van versteld welke relaties Turnhout met Nederland heeft, en niet enkel vanuit het verleden. Ook de Historische Drukkerij kreeg een vermelding in deze publicatie, met extra aandacht voor het 'mannensblad' dat gerealiseerd werd met houtsneden door de inmiddels in Nederland wonende kunstenaar Peter Kalkowsky. Het 52 pagina's tellende boekje is verkrijgbaar bij dienst Toerisme van de Stad Turnhout voor de prijs van € 5.

### Nieuwe folder!

De folder van de Historische Drukkerij was na drie jaar alweer dringend aan vernieuwing toe. In die tijd is er een duidelijke toekomstvisie vastgelegd en de collectie hierop bijgestuurd. Dat betekende dat teksten en foto's in de huidige drieslagfolder niet meer up-to-date waren. Hier moest dringend wat aan gedaan worden.

Met de eigen ploeg werd een nieuwe opmaak gerealiseerd. Het Turnhoutse bedrijf 'postfly.be' ([www.postfly.be](http://www.postfly.be)), dat deel uitmaakt van de groep Matthys, was zo vriendelijk om het drukwerk op zich te nemen, waarvoor dank! Het resultaat zal vanaf september in al de toeristische diensten van de regio te verkrijgen zijn.



### Openingsweekends 2009/2010

De openingsweekends voor 2009 en 2010 zijn nu al vastgelegd. Ziehier de verschillende data:

2009	2010
24-25 januari	23-24 januari
21-22 februari	27-28 februari
28-29 maart	27-28 maart
25-26 april	24-25 april
23-24 mei	22-23 mei
27-28 juni	26-27 juni
25-26 juli	24-25 juli
22-23 augustus	21-22 augustus
26-27 september	25-26 september
24-25 oktober	23-24 oktober
21-22 november	27-28 november

Telkens open van 13 tot 17 uur.  
Vrije toegang

### Resterende Openingsweekends voor 2008:

23 – 24 augustus  
27 – 28 september  
25 – 26 oktober



*Volgend weekend, 23 en 24 augustus, is de Historische Drukkerij open tussen 13 en 17 uur.*

*Steenweg op Mol 84, 2300 Turnhout*

### HISTORISCHE DRUKKERIJ TURNHOUT

Steenweg op Mol 84 – 2300 Turnhout

Telefoon: +32 (0) 14 42 00 34

e-mail: [info@historischedrukkerij.be](mailto:info@historischedrukkerij.be)

[www.historischedrukkerij.be](http://www.historischedrukkerij.be)